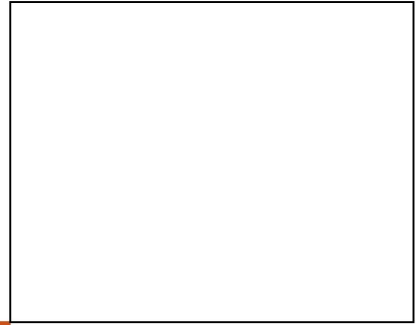

Stockholms
stad

Hellas Tennis

stockholm.se

Uppdragsnr: 3006	Dagvattenutredning för Hellas Tennis
Daterad: 2021-05-06	
Reviderad:	
Handläggare: Molly Suurna	

RAPPORT

MARKHISTORIK FÖR HELLAS TENNIS

KONSULT/KONTAKT

Molly Suurna
Trapezia AB
Blekhölmstorget 30 F
111 64 Stockholm
070-415 54 75
556887-9521
Trapezia.se
info@trapezia.se

BESTÄLLARE

Hellas Tennis AB
556483-0718
Anders Öster
070-8638735
anders.oster67@gmail.com

BESTÄLLANDE FÖRVALTNING/KONTAKT

Historik över markanvändningen på platsen

Flygfoto över området finns daterat till 1935 och dokumenterat hos Stockholmskällan, figur 1. På fotot syns området kring Eriksdalsbadet och kolonilottsområdet som idag ligger ovanför tennisbanorna. Utifrån vad som går att se på bilder verkar området där tennisbanorna ligger idag enbart bestå av ett öppet grönområde. Detta stämmer även överens med de historiska flygfoton som finns hos Skogsstyrelsen (Skogens Pärlor). På foton från 1958 syns även båtliknande objekt stå nedanför planområdet (Skogsstyrelsen, 2021). De tennisbanor som finns i området idag byggdes första gången 1968 och har sedan dess funnits på platsen.

Tennisbanorna används året om av tennisföreningen Hellas. Under vinterhalvåret täcks banorna med en tältduk för att kunna garantera året runt aktiviteter på området. Norr om tennisbanorna finns tre mindre byggnader. Dels en byggnad för luftsluss in till tennisbanorna under vinterhalvåret, en kanslibyggnad och en mindre byggnad som använts som förråd. Luftslussen är nödvändig för att tälten ska kunna stå upprätt.

Figur 1. Bild tagen av Gustaf Cronquist år 1935. Stockholms stadsmuseum fotonummer CRD 703.

Sammanfattning av tidigare genomförda markundersökningar som berör planområdet

WSP 2013

WSP utförde under en större markundersökning 2013 inom området södra Skanstull. Syftet med undersökningen var att kartlägga eventuella föroreningar inom området i både mark och sediment inför framtida exploatering inom området. Provtagningen var en riktad provtagning där fler prover togs i områden där föroreningar misstänks finnas i större utsträckning. Provtagningen skedde med hjälp av skruvborr och borrhandsvagn i 37 punkter och i fem punkter med hjälp av handhållen spade. Maxdjupet var 3,0 meter med skruvborr och 0,4 m

med handhållen spade. Analysresultaten jämfördes sedan mot Naturvårdsverkets generella riktvärden för känslig markanvändning, KM, och mindre känslig markanvändning, MKM.

Utifrån de flätnoteringar från provtagningen framgår det att hela området bestod av fyllningsmassor. Inom flera undersökningspunkter påträffades inga naturliga massor överhuvudtaget medan på andra platser påträffades naturliga massor under fyllnadsmassorna.

Av de 37 undersökningspunkterna är det 18 som berör området kring Hellas tennis. Utifrån de analysresultat som presenteras från provtagningen går att konstatera att av de 18 provpunkter som återfinns runt om och nedanför tennishallen har 13 analyserats, varav tre av dem har analyserats på två olika djup. Klassning utifrån analysresultaten visar på att samtliga av de analyserade punkterna uppvisar förorening över KM i de ytliga proverna. Sex av dessa uppvisar halter över MKM och en av punkterna uppvisar halter av bly över gränsen för farligt avfall, FA. Av de tre djupare proverna uppvisar två av dem värden inom KM medan den sista uppvisar halter av bly över FA¹.

Begreppsförklaring

I WSP:s rapport används förkortningarna KM, MKM, FA. Dessa står för Känslig markanvändning (KM), Mindre känslig markanvändning (MKM) och Farligt avfall (FA). Dessa tre begrepp används framförallt vid klassning av markföroreningar. Känslig markanvändning och Mindre känslig markanvändning har tagits fram av Naturvårdsverket och Farligt avfall har tagits fram av Avfall Sverige.

Känslig markanvändning (KM):

Känslig markanvändning är de lägre riktvärdena för markkvalitet. Om marken klassas som KM är halterna så pass låga att alla grupper av människor (barn, vuxna, äldre) kan vistas permanent inom området under en livstid. De flesta markekosystem samt grundvatten och ytvatten skyddas även från påverkan. (Naturvårdsverket, 2009)

Mindre känslig markanvändning (MKM):

Mindre känslig markanvändning har högre riktvärden än känslig markanvändning och begränsar val av markanvändning till t.ex. kontor, industrier eller vägar. De exponerade grupperna antas vara personer som vistas i området under sin yrkesverksamma tid samt barn och äldre som vistas i området tillfälligt. Markkvaliteten ger förutsättningar för markfunktioner som är av betydelse vid mindre känslig markanvändning, till exempel kan vegetation etableras och djur tillfälligt vistas i området. Grundvatten på ett avstånd av cirka 200 meter samt ytvatten skyddas. (Naturvårdsverket, 2009)

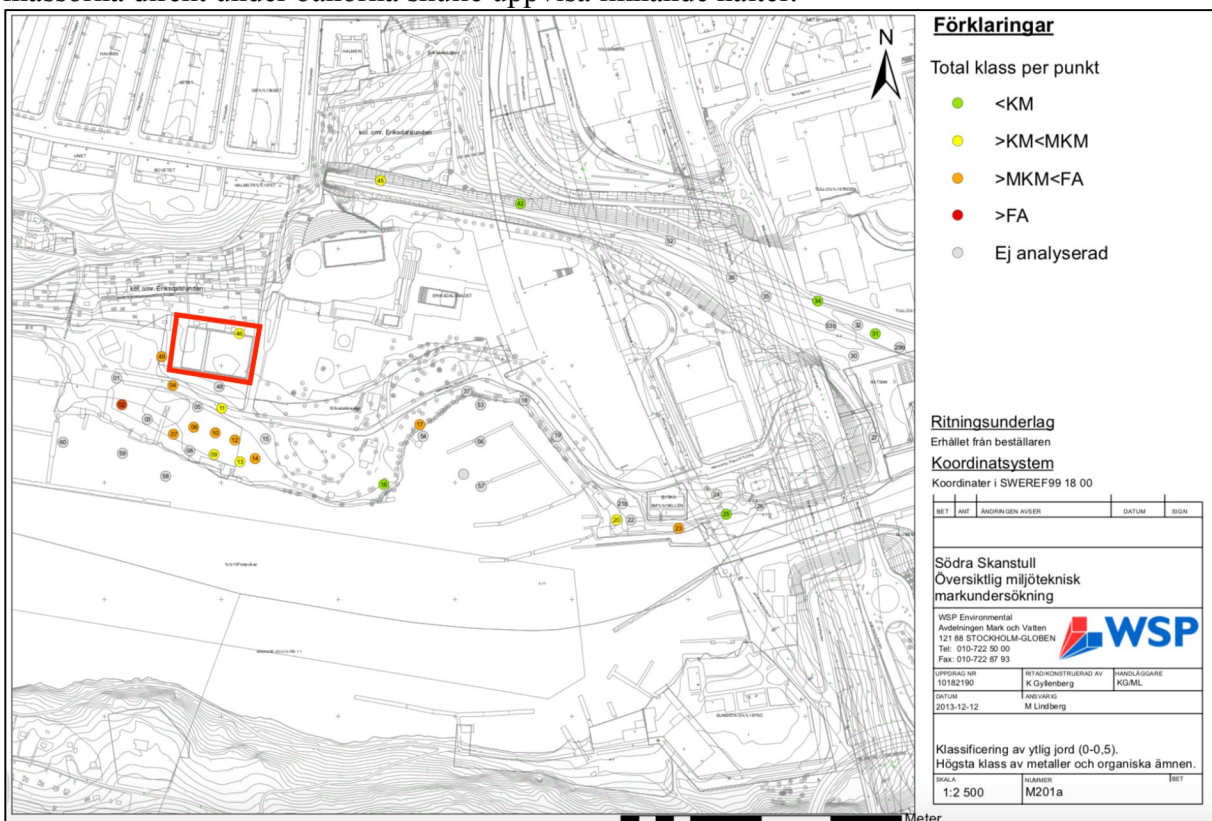
Farligt avfall (FA):

Haltgränser för Farligt avfall bestäms av Avfall Sveriges Rapport 2019:1. Farligt avfall är den högsta avfallsklassningen i Sverige. Haltgränserna bygger på ämnens klassificering enligt kemikalielagstiftningen. Material som klassas som farligt avfall kräver special behandling. Om farligt avfall påträffas i markmiljö bör sanering ske omgående.

¹ Punkten är felklassad i WSP:s bedömning som mellan KM och MKM. Det uppmätta värdet av bly är dock 12 000 mg/kg vilket överstiger gränsvärdet för farligt avfall som är 2500 mg/kg

Redogörelse av planerade åtgärder gällande eventuella markföroreningar

Huvudområdet som ska grävas ut inför byggnationen ligger under de befintliga tennisbanorna. Hur fyllnadsmaterial och uppbyggnad under tennisbanorna ser ut är i dagsläget okänt. Det är känt från WSP:s markundersökning att området uppvisar förhöjda föroreningshalter av metaller inom närområdet. En av de analyserade punkterna visar på halter av bly över gränsvärdet för farligt avfall. Av de provpunkter som är närmast planområdet så är det en punkt väster om som uppvisar halter över MKM av metaller. Det framgår inte om någon sanering av dessa föroreningar har skett sedan WSP:s markundersökning 2013. Som tidigare nämnt så är den troliga källan till dessa föroreningar att området har använts som båtuppställningsplats under en längre tid. De höga metallhalterna tros komma från båtbottnfärg, då båtar tidigare målades med blyhaltig färg. Området med tennisbanorna ligger aningen förhöjt jämfört med båtuppställningsplatsen vilket minskar risken för att massorna direkt under banorna skulle uppvisa liknande halter.

Figur 2. Karta från WSP:s markprovtagning med klassificering av punkter. Området för de nya tennisbanorna är markerat i rött.

Då schakt ska förekomma på området bör en inledande markundersökning att utföras inom planområdet innan eller i direkt anslutning till att markarbete ska utföras inför kommande byggnation. Undersökningen kommer att kontrollera och klassificera samtliga massor inom projektet för borttransport till deponi eller återvinningsanläggning. Om förorening påträffas ska en anmälan upprättas till tillsynsmyndighet och därefter ska åtgärdsförslag tas fram i samråd med tillsynsmyndighet. Förslagsvis kommer sanering ske genom utschaktning och provtagning ska ske efter saneringsåtgärd för att kontrollera att föroreningen är färdigsanerad.

Huvuddelen av de föroreningar som konstaterats av WSP:s markundersökning ligger utanför planområdet men det utesluter inte att föroreningarna även kan påträffas under tennisbanorna.

Dock ligger tennisbanorna ”uppströms” från båtuppställningsplatsen vilket minskar risken för spridning via grundvatten.

Då området kommer att användas som idrottsanläggning där barn och vuxna kommer att spendera tid är det rekommenderade saneringsmålet för området naturvårdsverkets riktvärden för känslig markanvändning, KM. Alla massor som ska användas inom projektet kommer därför ha som krav att uppfylla de riktvärden som är satta av Naturvårdsverket. Omkringliggande mark som ingår i planområdet kommer att kontrolleras så att de uppfyller kraven. Vid tillfällen där halter över KM uppmäts kommer lämplig åtgärd att tas i samråd med utförande entreprenör och tillsynsmyndighet.

Källor:

Avfall Sverige (2019) *Avfall Sveriges Rapport 2019:1*

Cronquist, Gustaf W:son (1935) Flygbild över Eriksdals vattenverk, Eriksdalslundens koloniområde, Stugans och Dianelunds koloniområden. Stockholms stadsmuseum
Fotonummer CRD 703

Naturvårdsverket (2009) *Riktvärden för förorenad mark, modellbeskrivning och vägledning. Rapport 5976, reviderad 2016.* Naturvårdsverket.

Skogsstyrelsen (2021) Skogens pärlor: Historiska flygfoton.
<https://kartor.skogsstyrelsen.se/kartor/>

WSP (2013) Södra Skanstull Översiktlig miljöteknisk markundersökning